

1. april 2020

Tilladelse til restaurering af Sillerup Bæk med reetablering af kildebække på matr. nr. 2c, 3b, Vipskovgård, Vrads ved tidligere Sillerup Væld Dambrug

Silkeborg Kommune, Teknik og Miljø samt ejer, Skotte Nord 5 ApS v/ Hans Skotte Møller har ansøgt vandløbsmyndigheden i kommunen om gennemførelse af vandløbsregulering med nedlæggelse af Sillerup Væld Dambrug og reetablering af kildebækkene fra hhv. Store og Lille væld ved Sillerup Væld på matr. nr. 2c, 3b, Vipskovgård, Vrads.

Afgørelse efter vandløbsloven

Silkeborg Kommune meddeler i medfør af vandløbslovens¹ §§ 17, 37, 47 samt tilsvarende §§ 3 og 9 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v.² tilladelse til restaurering af kildebækkene fra hhv. Store og Lille væld ved tidligere Sillerup Væld dambrug, udlægning af grus og sten, etablering af vandhuller samt opsætning af bro.

Vilkår for tilladelsen efter vandløbsloven er, at

- anlægsarbejdet skal udføres i overensstemmelse med projektbeskrivelsen.
- der må ikke anvendes materialer, som er behandlet med miljøskadelige stoffer i eller ved vandløb.
- det skal sikres, at udvaskning af sand, jord, sten og grus begrænses mest muligt under og efter anlægsarbejdet.
- Silkeborg Museum skal kontaktes ved fund af fortidsminder.
- denne tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra tilladelsesdatoen.

¹ Lov om vandløb: lovbek. nr. 1217 af 25/11/2019

² Bek. nr. 834 af 27/06/2016 om vandløbsregulering og -restaurering mv.

Klagevejledning

Afgørelser efter vandløbsloven kan i henhold til lovens kapitel 16 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- 1) den, afgørelsen er rettet til,
- 2) enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnet behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr på enten 900 kr. (privatpersoner) eller 1800 kr. (Virksomheder og organisationer) til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Når du har tastet din klage ind i Klageportalen, bliver du bedt om betaling af klagegebyr med et betalingskort. Klagen bliver først sendt videre, når gebyret er betalt, og du har endeligt godkendt din klage. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnet hjemmeside www.nmkn.dk.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at denne afgørelse er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag. Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. I tilfælde af klage må tilladelsen ikke udnyttes, før sagen er afgjort af Miljø- og Fødevarerklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.

Annoncering og underretning om afgørelsen

Denne afgørelse annonceres på kommunens hjemmeside fra dags dato og indtil klagefristen er udløbet.

Direkte underretning

Følgende har modtaget kopi af afgørelsen:

Navn	Email
Lodsejer	
Liga Syd	
Lars Nyhuus Henriksen	
Miljøstyrelsen Østjylland	ojl@mst.dk
Miljøstyrelsen	mst@mst.dk
Fiskeristyrelsen, Fiskeriinspektorat Øst	inspektoratoest@fiskeristyrelsen.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnsilkeborg-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk jankarnoe@gmail.com
Silkeborg Fiskeriforening	formand@silkeborg-fiskeriforening.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Gjern Natur	post@gjern-natur.dk
Friluftsrådet	soehoejlandet@friluftsraadet.dk
Silkeborg Museum	info@silkeborgmuseum.dk

Venlig Hilsen

Venlig hilsen

Martin Andersen
Biolog

Anders Aahave
Biolog

Sagsfremstilling

Silkeborg Kommune, Teknik og Miljø har i 2019 fået udarbejdet en teknisk forundersøgelse af et naturgenopretningsprojekt ved Sillerup Væld med projektforslag om nedlæggelse af Sillerup Væld dambrug og reetablering af kildebække. Forundersøgelsen er afrapporteret i rapporten "Forundersøgelse af naturgenopretningsprojekt ved Sillerup Væld" fra 2019. Endvidere er der udarbejdet et detailprojekt med udbudsmateriale i rapporten "Udbudsmateriale for Naturforvaltningsprojekt ved Sillerup Væld, Silkeborg Kommune" fra 2020, hvor reguleringsprojektet er nærmere beskrevet.

I det følgende er det regulerings/restaureringsprojektet beskrevet, som der hermed meddeles tilladelse til efter vandløbsloven. Projektbeskrivelsen vurderes fyldestgørende i forhold til angivne krav i i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og restaurering m.v.

Projektet

Lokalitet

Projektområdet ved Sillerup Væld ligger i Store Hjøllund Plantage nær Vrads på matr. nr. 2c, 3b, Vipskovgård, Vrads, jr. oversigtskort i figur 1.

Figur 1: Oversigtskort over projektområdet ved Sillerup Væld Dambrug.

Formål

Formålet med projektet er at genoprette vældområdet med tilhørende kildebække ved Sillerup Væld ved nedlæggelse af Sillerup Væld Dambrug, hvor naturgrundlaget styrkes og bringes i overensstemmelse med de betydelige nationale og internationale naturinteresser, der er tilknyttet området i form af bl.a. en Natura 2000 udpegning.

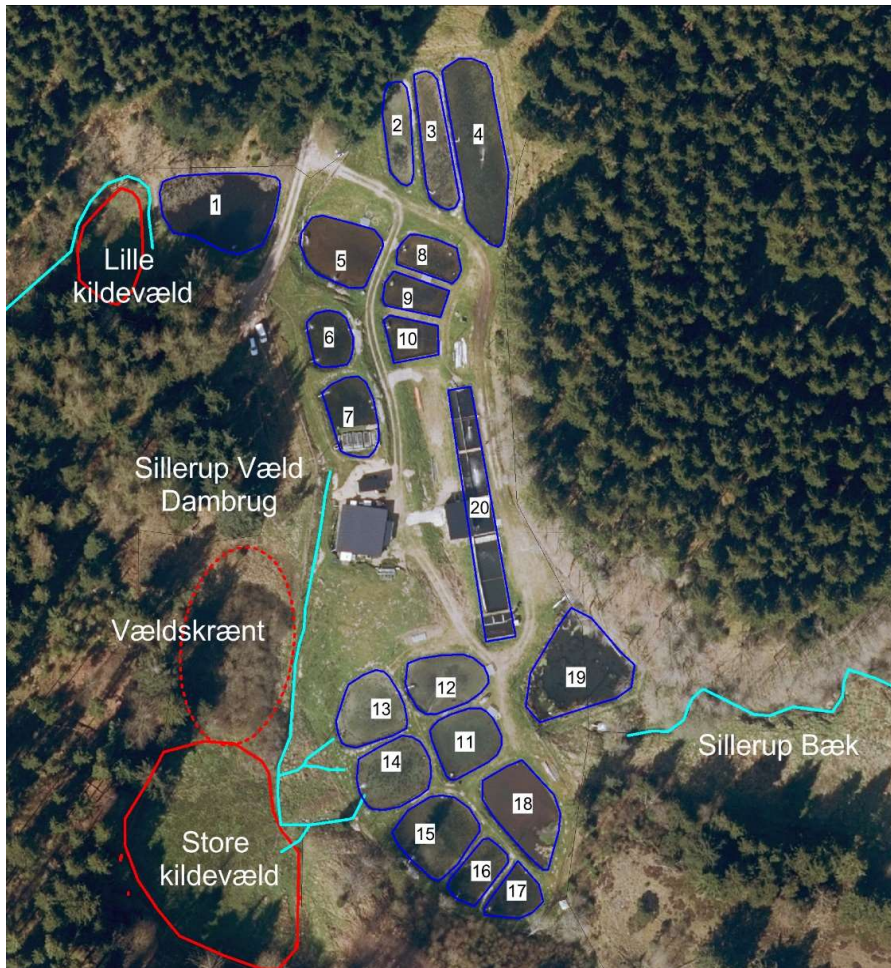
Eksisterende forhold

Indtil sommeren 2019 er vandet fra Store og Lille Kildevæld anvendt til dambrugsdrift på Sillerup Væld Dambrug. Vandet fra vældområderne ledes således via rør og grøfter rundt til de enkelte damme, inden det efter rensning og bundfældning føres til Sillerup Bæk igennem et rørdløb med styrtfald.

Dambruget er i sommeren 2019 nedlagt som led i genopretningen af vældområdet.

Området henligger derfor i dag uden dambrugsdrift, men hvor jorrdamme og tilhørende betonkummer er bibeholdt.

På figur 2 ses dambruget på projektarealet, og hvor de enkelte damme er nummereret til identifikation. De åbne vandløb er vist med lysblå streger.

Figur 2: Projektarealet med angivelse af Lille og Store Kildevæld samt nummerering af damme og angivelse af åbne vandløb (lyseblå streg).

Projektbeskrivelse

Projektforslaget tilstræber at skabe forhold, der begunstiger en udvikling i området mod naturlige hydrologiske forhold med et samspil imellem grundvandsudstrømning i væld og tilhørende overfladeafstrømning i kildebække med tilknyttede engområder.

Projektforslaget ses på vedlagte bilag 5, 5.1 og 5.2 (fra projektets detailprojektering).

Overordnet set indeholder projektet følgende tiltag:

- Nedlæggelse af Sillerup Væld dambrug
- Ombygning af terræn, så det fremstår så naturligt som muligt
- Reetablering af kildebække fra hhv. Store og Lille Kildevæld
- Ombygning af blivende damme (pga. jordunderskud)
- Etablering af ny overkørsel

Nedlæggelse af Sillerup Væld dambrug

Ved projektet nedlægges Sillerup Væld Dambrug (ikke længere i drift) og alle dambrugstekniske anlæg, elementer, driftsbygninger m.v. fjernes.

Ombygning af terræn, så det fremstår så naturligt som muligt

Ved projektet vil det være nødvendigt at foretage en komplet ombygning af terrænet i dalen, hvor et nyt frit og meget terrænnært kildebæk-forløb fra Store og Lille Kildevæld kan indbygges.

Ombygningen af terrænet er tænkt udført på en sådan måde, at området efterfølgende fremstår med en naturlig udformning med en bred lavning centralt, der skrånere i de fremtidige kildebækkes naturlige afstrømningsretning. Terrænet ombygges med plateauer med et lavt terrænfald, som adskilles af skrænter med stort fald efter samme princip som de eksisterende forhold, der ses ved afløbet fra Store og Lille kildevæld i dag.

Reetablering af kildebække fra hhv. Store og Lille Kildevæld

Kildebækkene fra vældområderne; Store og Lille Kildevæld og Sillerup Bæk, hvor der i dag er dambrug, genskabes.

Det oprindelige forløb af kildebækkene er ikke kendt. I stedet placeres kildebækkene overordnet set meget terrænnært og følger niveauet for de fremtidige terrænforhold i området. Herved sikres det, at de fremtidige engarealer langs med kildebækkene fremstår fugtige over hele året til gavn for naturkvaliteten på engene og i bækkene. Ved Store Kildevæld påbegyndes kildebækken med bund omkring kote 56,20 m. Herfra føres bækken igennem terrænet med varierede faldforhold frem til udløb i det eksisterende forløb af Sillerup Bæk i kote 51,05 m. Det nye profil etableres med udgangspunkt i en bundbredde på ca. 4 m, hvor vældet skal etablere et profil i det brede forløb. Herefter etableres et skråningsanlæg på 1:10 indtil den samlede bredde af profilet er 8 m. I tabel 1 ses de fremtidige dimensioner af kildebækken.

Tabel 1: Fremtidige bundlinjeforhold for Store Kilde. Bemærk at angivelsen af nuværende kote er en punktangivelse og der på strækningerne i mellem kan være betydelige niveauforskelle.

Afstand	Nuværende bund- /terrænkote	Bundkote jordprofil	Bundkote færdig/sten	Bundlinjefald	Bemærkning
(m)	(m DVR90)	(m DVR90)	(m DVR90)	(‰)	
0	56,20	56,10	56,20	*	
4	55,05	55,00	55,10	275	Stryg nr. 5
73	55,25	54,10	54,20	*	
83	52,40	52,40	52,50	13,0	
106	52,25	52,30	52,40	*	Stryg nr. 6
116	51,05	50,95	51,05	170	
				*	Etablering af midlertidigt sandfang
				4,3	
				*	Stryg nr. 7
				135	
				*	Sammenløb med Sillerup Bæk

På tilsvarende vis påbegyndes kildebækken ved Lille Kildevæld omkring kote 58,70 m. Herfra føres bækken igennem terrænet med varierede faldforhold frem til udløb i kildebækken fra Store Kildevæld i kote 52,40 m. På den nye strækning skal der afvikles et fald på samlet ca. 6,25 m. Der er derfor indlagt 4 stryg/trappestryg, hvor der afvikles et større fald. Det nye profil etableres med udgangspunkt i en bundbredde på ca. 0,6 m. Herefter etableres et skråningsanlæg på 1:10 indtil den samlede bredde af profilet er 4 m. I tabel 2 ses de fremtidige dimensioner af kildebækken.

Tabel 2: Fremtidige bundlinjeforhold for Lille Kilde. Bemærk at angivelsen af nuværende kote er en punktangivelse og der på strækningerne i mellem kan være betydelige niveauforskelle.

Afstand	Nuværende bund- /terrænkote	Bundkote jordprofil	Bundkote færdig/sten	Bundlinjefald	Bemærkning
(m)	(m DVR90)	(m DVR90)	(m DVR90)	(‰)	
0	58,50	58,60	58,70	*	
3	57,75	57,60	57,70	333	Stryg nr. 1
35	57,90	57,40	57,50	*	
43	56,25	55,90	56,00	6,3	
63	56,00	55,70	55,80	*	Stryg nr. 2
				188	
				*	
				10,0	
				*	

Afstand (m)	Nuværende bund- /terrænkote (m DVR90)	Bundkote jordprofil (m DVR90)	Bundkote færdig/sten (m DVR90)	Bundlinjefald (‰)	Bemærkning
66	55,35	55,00	55,10	233 *	Stryg nr. 3
84	55,20	54,90	55,00	5,6 *	
100	55,25	54,75	54,85	9,4 *	Tværgående stentærskel, jf. afsnit Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.
175	54,50	54,10	54,20	8,7 *	
182	52,40	52,40	52,50	243 *	Stryg nr. 4
200	52,40	52,30	52,40	5,6 *	Sammenløb med Store Kilde

Bredden af kildebækkene vil variere i betydelig grad for at sikre stor fysisk variation. Generelt set anlægges kildebækkene med et bredt strømningsprofil med varierede bundniveauer, der skaber en mosaik af små og større strømningsforløb i profilet, der skal bidrage til at sikre, at bækkene ikke over tid indsnævres til en smal rende eller skær i terrænet. Herved forventes det, at det nye forløb af kildebækkene vil modsvare det naturlige forløb af Sillerup Bæk nedstrøms dambruget med et overbredt vandløb og med varierede strømningsmønstre i profilet.

Etablering af fast indløbskant i stryg

I forbindelse med etablering af tre nederst beliggende stryg (nr. 4, 6 og 7, jf. bilag 5.1.) sættes en mindst 12 mm tyk jernplade med et udskåret profil. Pladerne sættes ca. 5 cm lavere end den angivne vandløbsbund i toppen af strygene. Jernpladerne sikres med stenmateriale på op og nedstrøms.

I tabel 3 er der angivet dimensioner af de enkelte jernplader samt etableringskote i profilet.

Tabel 3: Angivelse af dimensioner på jernplader til sætning ved stryg indløb.

Stryg nr.	Forløb	Pladedimension (højde*bredde) (m)	Profildimension (højde/ovenbredde/ bundbredde) (m)	Etableringskote i profil (m DVR90)	Vandløbsbund (m DVR90)
4	Lille Kilde	1*5	0,17 / 4 / 0,6	54,15	54,20
6	Store Kilde	1*10	0,20 / 8 / 4	54,15	54,20
7	Store Kilde	1*10	0,20 / 8 / 4	52,35	52,40

Ombygning af blivende damme

Ved ombygningen af terrænet fjernes hovedparten af de eksisterende damme. På grund af et generelt jordunderskud vil det være nødvendigt at opretholde og ombygge 5 damme i området til en mere organisk form, som passer til det landskabelige udtryk i området. Placeringen af vandhullerne og deres nummerering fra 1 til 5 ses på bilag 5.2.

Vandhul nr. 1-4 etableres som udgangspunkt med flade skråningsanlæg på 1:5-1:10 med det fladeste anlæg mod nord, samt en vanddybde på 0,3-0,4 m i den centrale del af hullerne. Vandhullerne etableres således, at de er tydeligt afgrænset fra de nye forløb af Lille Kilde og Store Kilde.

Vandhullerne etableres med udgangspunkt i dimensionerne angivet i tabel 4.

Tabel 4: Dimensioner af nye vandhuller nr. 1-4.

Vandhul nr.	Bundkote (m DVR90)	Bundareal (m ²)	Vandspejl (m DVR90)	Vandspejlsareal (m ²)	Skråningsanlægsareal* (m ²)
1	55,50	37	55,80	130	210
2	54,50	35	54,85	105	180
3	54,40	85	54,70	220	310
4	54,40	75	54,70	180	250

* Angiver arealet fra bundniveau og indtil ca. 0,35 m over vandspejlsniveau, hvor skråningsanlægget som skal være fladt.

Rørforbindelser imellem vandhuller og kildebække

Der etableres rørforbindelser imellem vandhullerne og de nye kildebække. Alle rørføringer etableres i Ø110 mm til at opretholde vand i vandhullerne via kildebækkene.

Etablering af overkørsel

Den eksisterende adgangsvej til området opretholdes i det eksisterende niveau. Der etableres derfor en ny gangbro over kildebækken fra Lille Kildevæld. Broen er 12 meter lang og bredden er 1,2 meter således, at den har en fribredde på 1,0 meter.

For at skabe sammenhæng i den nyetablerede ådal samt sikre det æstetiske udtryk i området i et bevaringsværdigt landskab etableres broen i træ.

Ejendomme i projektområdet

Følgende matrikler og ejer (ansøger) indgår i projektet:

Matr. nr. og ejerlav	Lodsejer	Adresse
2c, Vipskovgård, Vrads	Skotte Nord 5 ApS	St. Hjøllundvej 10, 8654 Bryrup
3b, Vipskovgård, Vrads	Skotte Nord 5 ApS	St. Hjøllundvej 10, 8654 Bryrup

Økonomi

Udgifter til projektet afholdes af 15. Juni Fonden og Silkeborg Kommune. Der er indgået skriftlig aftale med ejer af arealet om fuld og endelig erstatning for deltagelse i projektet.

Tidsplan

Projektet ønskes påbegyndt efter at sagsbehandlingen er afsluttet. Projektet søges afsluttes senest 3 år efter, at der er meddelt tilladelse til projektet.

Projektets konsekvenser i forhold til Natura 2000 områder og bilag IV arter

Kommunen må ikke give tilladelser og dispensationer til projekter, der kan skade de internationale naturbeskyttelsesområder eller arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget (bilag II-arter) eller de strengt beskyttede arter på det tilhørende bilag IV. Kommunen skal derfor vurdere den mulige påvirkning i sagsbehandlingen.

På baggrund af nedenstående vurderes det, at projektet ikke vil påvirke arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområder negativt. Habitatområder nedstrøms H49 i tilknytning til vandløbssystemet Salten Å er H45 (Gudenå og Gjærn Bakker) og H14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord). Ingen af disse områder vurderes at blive påvirket negativt ved udlægning af grus i Sillerup Bæk, da afstanden (via vandløb) er betydelig.

Projektområdet ligger i habitatområde H49, Sepstrup Sande, Vrads Sande, Vellingskov og Palsgård Skov og Fuglebeskyttelsesområde F34, Skovområde syd for Silkeborg.

Udpegningsgrundlaget er følgende:

Kode	Naturtyper (H49)
2310	Indlandsklitter med lynq og visse
2330	Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene
3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160	Brunvandede søer og vandhuller
3260	Vandløb med vandplanter
4010	Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
6230	Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6410	Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
7110	* Aktive højmoser
7120	Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
7140	Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
7150	Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
7220	* Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230	Rigkær
9120	Bøgeskove
9130	Bøgeskov på muldbund
9190	Stilkegeskove og krat på mager sur bund
91D0	*Skovbevoksede tørvemoser
91E0	*Elle- og askeskove
Kode	Arter (H49)
1096	Bæklampret (<i>Lampetra planeri</i>)
1318	Damflagermus (<i>Myotis dasycne</i>)
1355	Odde (<i>Lutra lutra</i>)
1393	Blank seglmos (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>)
1528	Gul stenbræk (<i>Saxifraga hirculus</i>)
Kode	Ynglefuglearter (F34)
A072	Hvepsevåge (<i>Pernis apivorus</i>)
A215	Stor hornugle (<i>Buba bubo</i>)
A229	Isfugl (<i>Alcedo atthis</i>)
A236	Sortspætte (<i>Dryocopus martius</i>)
A246	Hedelærke (<i>Lullula arborea</i>)
A338	Rødrygget tornskade (<i>Lanius collurio</i>)

Fire naturtyper, som udgør en del af udpegningsgrundlaget, antages i dag at være påvirket af dambrugsdriften i området. Det gælder naturtype 3260: vandløb med vandplanter, naturtype 6410: tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund - ofte med blåtop, naturtype 7220: kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand samt naturtype 7230: Rigkær. Disse naturtyper findes i kildevældsområdet ved dambruget, i kildebækken neden for dambruget og i Ansø Enge, som gennemstrømmes af kildebækken. Naturtypen kilder og væld med kalkholdigt vand (kode 7220) er en prioriteret naturtype.

Projektet forventes at sikre samt forbedre den samlede bevaringstilstand for ovennævnte naturtyper ved, at dambrugsdriften ophører, hvorefter kildebækkene og vældområderne bl.a. ved vældskrænten nord for Store Kildevæld genoprettes. Belastningen af

kildebækken og nedstrøms beliggende naturarealer i Ansø Enge fra dambruget med næringsstoffer, organisk stof og miljøfremmede stoffer ophører til generel gavn for naturtypen vandløb med vandplanter og naturtypen rigkær.

Interaktionen imellem terrænoverfladen og det underliggende grundvand forbedres med en betydelig positiv effekt i forhold til udvikling af naturtyper tilknyttet områder med et højt grundvandsspejl samt udstrømmende grundvand. Naturtypen kilder og væld med kalkholdigt vand (kode 7220), som er del af Natura 2000 udpegningen, og som er en prioriteret naturtype, vil herved blive styrket ved en realisering af projektet. Det samme gør sig gældende for naturtypen rigkær.

De brede strømningsprofiler i kildebækkene forventes at sikre en meget stor fysisk variation i bækkene, hvilket forventes at understøtte mange forskelligartede levesteder for dyr og planter til gavn for den biologiske mangfoldighed, hvorved bevaringsstatus for naturtypen 3260, vandløb med vandplanter styrkes.

Tilstedeværelsen af det allerede artsrige smådyrsliv med mange rentvands- og kildearter i området, hvoraf flere er ualmindelige eller forholdsvis sjældne på landsplan, forventes ligeledes styrket ved en realisering af projektet. Slørvingen *Leuctra digitata* er bl.a. registreret på lokaliteten. Den er med på den danske rødliste som "sjælden". Desuden findes slørvingen *Protonemura meyeri*, som er på den danske gulliste. Det vil sige en art, som på landsplan er gået stærkt tilbage de seneste år.

Det forventes, at der i de fremtidige kildebække fra vældområderne igennem det tidligere dambrugsområde kan opnås højeste faunaklasseniveauer svarende til 6 til 7. Det skyldes især, at bækkene etableres med varierede fysiske forhold og i udpræget grad med sten og grusbund. Endvidere fjernes den negative påvirkning af rentvandsfaunaen fra dambrugsudledninger af organisk materiale, miljøfremmede stoffer m.v.

Beskyttede arter

Kildevældsområdet ved Sillerup Væld Dambrug rummer en række sjældne plante- og mosarter, som er knyttet til kalkrige kildevæld, som ligeledes forventes at få gavn af projektet.

Habitatarterne, bæklampret, odder, gul stenbræk og blank seglmos, der udgør del af udpegningsgrundlaget (bilag II), forventes ligeledes at få forbedret livsbetingelserne ved en realisering af projektet. Ulv kendes tillige fra området. Projektet forventes videre at understøtte tilstedeværelsen af isfugl, som udgør del af udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet (bilag I). Endelig forventes projektet at forbedre forholdene langs kildebækkene for bjergvipstjert, der er en karakteristisk art for denne naturtype.

Vandhullerne skal fungere som levesteder for padder som spidssnudet frø og lille vandsalamander (er registreret i området) samt andre dyr og planter, der er normalt tilknyttet vandhuller.

Projektets effekter

Afstrømning

Med nedlæggelse af dambruget og reetableringen af kildebækkene umiddelbart nedstrøms vældområderne sikres det, at de afvandingsmæssige forhold opstrøms for projektområdet ikke ændres. Tilsvarende vil der være uændrede afvandingsforhold nedstrøms projektområdet i Sillerup Bæk.

Forholdene på dambrugsarealet ændres i betydelig grad, hvor der etableres nye forløb af kildebække, der skal forbinde de to vældområder med Sillerup Bæk. Kildebækkene placeres terrænnært, således at der opnås hydraulisk samspil imellem vandløbene og de ånære arealer. Arealerne i umiddelbar tilknytning til kildebækkene vil derfor fremstå våde med en hævet grundvandsstand.

Med gennemførelsen af projektet skabes der ved nedlæggelse af dambruget og etablering af kildebække naturlig hydraulisk sammenhæng imellem vældområderne og Sillerup Bæk nedstrøms.

Der ikke er nogen afvandingsmæssige interesser at tage hensyn til med projektet. Hele dambrugsområdet reetableres til natur. Der er ingen dyrkningsmæssige interesser, herunder skovbrug.

Miljø

Miljømålet for Sillerup Bæk er i Vandområdeplan 2015-2021 for Jylland og Fyn angivet til god økologisk tilstand, og vandløbet opfylder for nuværende tilstanden. Sillerup Bæk et privat vandløb. Den nederste strækning, hvor der restaureres, er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Projektet forventes at understøtte vandløbets miljømål i statens vandområdeplan ved at skabe varierede fysiske forhold i de genetablerede kilebække samtidig med, at belastningen af næringsstoffer samt organisk stof fra det tidligere dambrug fjernes.

Gennemførelsen af projektet vil især medvirke til, at der skabes nye levesteder for smådyr. Der er et stort naturligt fald i området, og det nye forløb af Sillerup Bæk forventes derfor at blive for stejlt til fri passage for fisk. Sillerup Bæk har en meget fin fysisk tilstand neden for projektområdet og rigtig gode betingelser for fisk.

Det forventes, at der i de fremtidige kildebække fra vældområderne igennem det tidligere dambrugsområde kan opnås højeste faunaklasseniveauer svarende til 6 til 7. Det skyldes især, at bækkene etableres med varierede fysiske forhold og i udpræget grad med sten-

og grusbund. Endvidere fjernes den negative påvirkning af rentvandsfaunaen fra dambrugsudledninger af organisk materiale, miljøfremmede stoffer m.v.

Kildevældsområdet ved Sillerup Væld Dambrug rummer en række sjældne plante- og mosarter, som er knyttet til kalkrige kildevæld, som ligeledes forventes at få gavn af projektet.

De planlagte brede strømningsprofiler i kildebækkene forventes at sikre en meget stor fysisk variation i bækkene, hvilket forventes at understøtte mange forskelligartede levesteder for dyr og planter til gavn for den biologiske mangfoldighed, hvorved bevaringsstatus for naturtypen 3260, vandløb med vandplanter, styrkes.

Forhold til lovgivning

Offentlig høring

Projektet har været i offentlig høring efter reglerne i Bek. nr. 834 af 27/06/2016 om vandløbsregulering og –restaurering mv på kommunens hjemmeside i otte uger fra 5. juli 2019 til 30. august 2019. Der er kommet to høringssvar, som begge har været positivt stemt for projektet.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Silkeborg Kommune har 3. marts 2020 meddelt dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3 til gennemførelse af restaureringen af Sillerup Bæk. Klagefristen for afgørelsen udløber 4 uger efter afgørelsen er truffet.

VVM-bekendtgørelsen

Reguleringen er omfattet af Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (425 af 18/05/2016), bilag 2, punkt 10f. Projektet er VVM-screenet, og kommunen har 21. februar 2020 truffet afgørelse om, at en særlig vurdering af virkninger på miljøet fra det ansøgte projekt ikke er nødvendig. Afgørelsen er truffet efter § 21 i VVM-bekendtgørelsen.

Skovloven

Miljøstyrelsen har den 24. februar 2020 meddelt dispensation efter skovloven til reetablering af kilde-bække på matr. nr. 2c og 3b Vipskovgård, Vrads.

Teknik- og Miljøafdelingens vurdering

Silkeborg Kommune kan som vandløbsmyndighed konstatere, at projektet ikke påvirker afstrømningsmæssige interesser i op- og nedstrøms retning for projektstrækningen, idet de nye kildebække etableres med med betydeligt fald uden hydraulisk påvirkning opstrøms.

Silkeborg Kommune lægger derfor samlet set til grund, at der i overensstemmelse med § 18 i bekendtgørelsen om vandløbsregulering og -restaurering m.v. er taget behørigt hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet omkring kildebækkene og vældområdet generelt samtidig med, at afvandingen af naboarealer til projektområdet ikke påvirkes negativt.

Projektet er videre foreneligt med de miljømæssige interesser, der er tilknyttet vandløbet i området. Vandløbsrestaureringen vil bidrage positivt i forhold til, at skabe forbedrede levevilkår for vandløbsfaunaen. Det vil derfor bidrage til at forbedre den økologiske tilstand i Sillerup Bæk, idet projektet styrker grundlaget for miljømålet. Samtidig gavner projektet udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området på lokaliteten.

Projektet anses derfor at være foreneligt med vandløbslovens formålsparagraf, jf. lovens § 1.

Der kan på baggrund heraf meddeles tilladelse efter vandløbsloven til at gennemføre projektet.